

TOP END WOMEN'S LEGAL SERVICE INC.

FREE LEGAL ADVICE FOR WOMEN
Advice | Information | Referral | Advocacy

Maagizo ya Vurugu za Nyumbani (DVOs)

Ikiwa mtu anafanya vurugu kwa ajili yako, ya kutishia, au ya unyanyasaji,, unaweza kuomba agizo la unyanyasaji wa majumbani litumike (DVO) kwa ajili ya ulinzi wako.

Nini maana ya DVO?

DVO ni amri ya ulinzi inayotolewa na mahakama kukulinda wewe, familia yako, na/au mali yako kutokana na vurugu za nyumbani na familia.

Je, vurugu za nyumbani na familia ni nini?

Katika Wilaya ya Kaskazini (NT), vurugu za nyumbani na familia hufafanuliwa chini ya sheria ya DVO kama:

- *Mwenendo unaosababisha madhara*, kama vile unyanyasaji wa mwili au kijinsia;
- *Kuharibu mali*, pamoja na kusababisha kuumia au kifo kwa mnyama;
- *Vitisho*, pamoja na kukufanya uogope kwamba vurugu zitatekelezwa dhidi yako, familia yako, na/au mali yako;
- *Unyanyasaji*, pamoja na mawasiliano ya kawaida na yasiyotarajiwa kibinafsi au kupitia teknolojia kama vile simu, barua pepe, na media ya kijamii;
- *Kutembea*, pamoja na kufuata kwa makusudi, kutazama, au kukaa karibu na wewe angalau mara mbili (2) kwa kusudi la kukudhuru au kuogopa madhara;
- *Unyanyasaji wa kiuchumi*, kama vile kujificha au kudhibiti pesa; au
- Kujaribu au kutishia kufanya dhuluma yoyote hapo juu.

Nani anaweza kuomba DVO?

Maombi ya DVO yanaweza kufanywa na:

- Mtu mzima au kijana (mwenye umri wa miaka 15-18) ambaye yuko katika uhusiano wa nyumbani au wa kifamilia na mshtakiwa;
- Mtu mzima anayefanya kazi kwa niaba ya mtu mzima au mtoto ambaye yuko katika uhusiano wa nyumbani au wa kifamilia na mshtakiwa; au
- Afisa wa polisi.

Je, uhusiano wa nyumbani au wa kifamilia ni nini?

Chini ya sheria ya DVO, uhusiano wa nyumbani au wa kifamilia ni pamoja na:

- Washirika wa kimapenzi, pamoja na watu wowote ambao wameolewa au walikuwa wameolewa, uhusiano wa mapenzi, walioshirikiana, wapenzi, au katika uhusiano wa kawaida;
- Jamaa wa familia kama wazazi, wazazi wa kambo, ndugu, binamu, na mkwe;
- Jamaa kulingana na mila ya wazawa (Aboriginal) au mazoea ya kisasa ya kijamii;

- Watu ambao wanaishi au wameishi pamoja, pamoja na wenzake wa nyumbani; na
- Watu ambao wako kwenye uhusiano wa mlezi, iwe ni kwa kulipwa au kutokulipwa.

Masharti muhimu:

- **Mwombaji:** Ni mtu anayeomba DVO
- **Uvunjaji:** Kuvunja au kutotii maagizo (sheria) za DVO
- **Mahakama:** Korti ya mtaa
- **Mshtakiwa:** Mtu ambaye tabia yake inamfanya mwombaji atafute kuisimamisha au kuzuia
- **DVO ya Mpito:** DVO ya muda
- **Mtu aliyelindwa:** Mtu ambaye atalindwa na DVO

DVO inawezaje kunilinda?

DVO ni aina ya mpangilio wa kuzuia - inakusudia kuzuia na inaweza kuadhibu tabia isiyohitajika.

DVO inaweza kujumuisha aina tofauti za maagizo ya kuzuia vurugu za nyumbani na familia, kulingana na hali yako. Wakati mahakama inaweza kufanya maagizo yoyote muhimu kwa ulinzi wa mtu aliyelindwa, kuna aina tatu (3) za kawaida za DVOs:

- **Kutokuwa na mawasiliano kabisa-** inazuia mshtakiwa kutokufanya mawasiliano na mtu/mtu aliyelindwa
- **Kizuizi wakiwa wamelewa-** inazuia mshtakiwa kuwa na mawasiliano yoyote na mtu aliyelindwa wakati wamelewa
- **Kutofanya vurugu-** inazuia mshtakiwa kutenda dhuluma yoyote ya nyumbani na ya familia dhidi ya mtu/mtu aliyelindwa

DVO inaweza pia kujumuisha maagizo juu ya upangaji, pamoja na kubadilisha makubaliano ya upangaji ili mtu mmoja atoke.

Urefu wa kiwango cha DVO ni miezi 12, hata hivyo, inaweza kuwa ndefu au fupi.

Vipengele muhimu:

- Ni bure kuomba DVO
- DVOs zinatambuliwa kitaifa - zinatekelezwa katika majimbo yote ya Australia na wilaya
- DVO inaweza kuwa na mtu zaidi ya mmoja (1) aliyelindwa
- Leseni ya silaha za moto, idhini au cheti cha usajili hufutwa kiotomatiki wakati DVO inafanywa (na kusimamishwa na DVO ya mpito)
- Uvunjaji wa DVO ni kosa la jinai na inaadhibiwa kwa kifungo cha miaka mbili (2).

Kuna tofauti gani kati ya DVO na PVRO?

Ikiwa unakabiliwa na vurugu na hauko katika uhusiano wa nyumbani au wa kifamilia na mtu anayefanya vurugu, unaweza kuomba agizo la kuzuia vurugu la kibinafsi (**PVRO**) kwa ulinzi wako.

Wakati PVRO zinafanya kazi kwa njia sawa na DVOs, kuna tofauti muhimu:

- Wakati DVO inaweza kuwa na watu wengi waliolindwa, PVRO inaweza tu kuwa na mtu mmoja (1) aliyelindwa.
- Wakati mambo ya DVO yanaendelea kupitia mahakamani, kuna hitaji la kuhudhuria upatanishi katika maswala ya PVRO.
- Watu wazima tu (18+) wanaweza kuomba PVRO.

Ninawezaje kupata DVO?

Hatua ya 1: Je, uko katika hatari ya haraka?

Ikiwa wewe, watoto wako, na/au mali yako iko katika hatari ya haraka kwa sababu ya mshtakiwa, unapaswa kupigia polisi wa NT mara moja kwa 000.

Polisi wa NT wanaweza kufanya DVO ya muda kuhakikisha usalama wa mtu katika hali ya haraka au kwa sababu sio vitendo vingine kupata DVO kupitia mahakama (kama vile wakati wa wikendi).

Ikiwa hauko katika hatari ya haraka, wewe, mtu mwingine, au wakili wako anaweza kuomba mahakamani ili kupata DVO.

Kuomba DVO, lazima ukamilishe programu iliyoandikwa. Hii inaitwa 'maombi ya agizo la unyanyasaji wa nyumbani' na inaweza kupatikana kwa kuichukua kibinafsi katika usajili wa mahakama au kwenye wavuti ya korti ya www.localcourt.nt.gov.au

Hatua ya 2: Huduma

Polisi au mahakama (kwa seva ya mchakato au dhamana ya mahakama) itatumikia (kumpa) mshtakiwa nakala ya maombi ya DVO na tarehe na anwani ya tukio la kwanza la mahakama.

Hatua ya 3: Mahakama

Tukio la kwanza la mahakama linaitwa 'kutajwa'. Kwa kutajwa, mahakama itataka kudhibitisha kuwa huduma imetokea na kusikia ikiwa mshtakiwa anakubali DVO.

Ikiwa mshtakiwa hajahudhuria mwitiko, korti inaweza kufanya DVO kwa kutokuwepo kwao au kuambatana (kucheleweshwa) suala hilo kwa tarehe ya baadaye.

Matokeo

Ikiwa mshtakiwa anakubali masharti ya DVO, mahakama inaweza kufanya DVO ya mwisho.

Kufanya

- Badala ya DVO, mshtakiwa anaweza kutoa ahadi kwenye mahakama juu ya tabia yao ya baadaye kwa mtu aliyelindwa; Hii inaitwa 'ahadi'.
- Ikiwa mshtakiwa hajafuata ahadi hiyo, mwombaji anaweza kuomba tena kupata DVO. Mshtakiwa pia anaweza kuonekana kuwa amedharau mahakama (kuadhibiwa kwa faini au kifungo).

Ikiwa pande zote mbili haziwezi kufikia makubaliano

- Jambo la DVO litaendelea na uchunguzi wa usimamizi wa kesi (**CMI**) na kisha kusikilizwa baadaye.
- Kwa wakati huu, mahakama itaamua ikiwa DVO ya muda ni muhimu kwa ulinzi wa mtu aliyelindwa.
- Katika usikilizaji huo, Mahakama itasikiliza ushahidi kutoka kwa wahusika (au wakili wao) juu ya kwanini DVO inapaswa au haifai kufanywa. Ili kufanya DVO, mahakama lazima iridhike kwa sababu nzuri kwamba mtu aliyelindwa anaogopa tume ya unyanyasaji wa ndani na familia na mshtakiwa.
- Mahakama itaamua kama kufanya DVO inatakiwa, labda kufuatia usikilizaji au katika siku za baadaye kupitia sababu zilizoandikwa.

Nina DVO, lakini mshtakiwa amekiuka - nifanye nini?

Ni kosa la jinai kukiuka DVO; uvunjaji unaadhibiwa kwa faini au kifungo kwa miaka miwili (2).

Ukiukaji wote unapaswa kuripotiwa kwa polisi wa NT, na unapaswa kutafuta ushauri wa kisheria kuhusu DVO yako ili kudhibitisha kuwa ni agizo sahihi kwako.

Nina DVO, lakini sio sawa kwangu - naweza kuibadilisha?

Ikiwa unayo DVO lakini unataka kubadilisha maagizo ('kutofautisha DVO') au kufuta kabisa DVO ('Rudisha DVO'), lazima uombe kwenye korti. Unapaswa kutafuta ushauri wa kisheria kabla ya kufanya maombi kwa korti kubadilisha DVO yako.

Ni muhimu kukumbuka kuwa ni korti tu inayoweza kubadilisha DVO. Hata kama wewe na mshtakiwa mnakubali kubadilisha au kughairi DVO, lazima uomba kwa korti kufanya hii ikamilike. Ikiwa DVO yako ni DVO ya polisi, polisi lazima pia wakubali mabadiliko yaliyopendekezwa.

Ninawezaje kukaa salama?

Ikiwa una maombi ya sasa ya DVO au tayari unayo DVO, unapaswa kupanga nini utafanya ili kujiweka mwenyewe, familia yako, na mali yako salama ikiwa mshtakiwa atafanya dhuluma zaidi ya nyumbani na familia.

Kwa msaada kuandaa mpango wa usalama, unaweza kupiga RESPECT 1800 au kutafuta msaada kutoka kwenye huduma ya msaada wa nyumbani, familia, na unyanyasaji wa kijinsia.

Je, unahitaji ushauri wa kisheria au msaada? Unaweza kuwasiliana na TEWLS ili kupata miadi ya bure.

Ph: 1800 234 441 (freecall) or (08) 8982 3000 | E: admin@tewls.org.au
W: www.tewls.org.au | A: 17 Lindsay Street, Darwin NT 0800

**TOP END WOMEN'S
LEGAL SERVICE INC.**
FREE LEGAL ADVICE FOR WOMEN
Advice | Information | Referral | Advocacy

Proudly supported by
**NORTHERN
TERRITORY
GOVERNMENT**